

Posudek školitele
na diplomovou práci
Jiřího Jonáše

Ödön von Horváth – Die Entwicklung des Individuums im modernen Volksstück

Praha: FF UK, 2013, 104 s.

Popis, obsah a metodický postup práce: Tématem diplomové práce je typologie postav v moderních lidových hrách rakouského dramatika a prozaika Ödöna von Horvátha (1901 – 1938), jednoho z nejvýznamnějších a nejhranějších autorů nástupců vídeňského lidového divadla. Diplomandovu práci jsem sledoval od prvních počátků a konstatuji, že výsledkem jeho snahy je zdařilá analýza čtyř dramát, které sám autor označil jako lidové hry.

Celou problematiku diplomand uchoopil komplexně: v čtyřech kapitolách dělených na další podkapitoly, které označuje jako teoretické, i když se přímo nezabývá teoretickým rozbořem dramatického textu, ale historickým vývojem jednoho dramatického žánru, tedy spíše výkladem s vlastním hodnocením jednotlivých jevů, podává výborně strukturovaný dějinný přehled vídeňské lidové hry od jejich počátků v 18. století až po (celoněmeckou, nikoli již výhradně rakouskou) současnost sedmdesátých let 20. století (Das Volksstück; 10 – 33), divadelní scénou ve Vídni přelomu století (Wiener Theaterszene im 19. und 20. Jahrhundert, 34 – 40), autorovým životem a dílem (Ödön von Horváth – Dramatiker und Erzähler, 41 – 50), které doplňuje kapitola o moderní lidové hře současnosti se všemi jejími atributy, zásadně odlišnými od klasické vídeňské lidové hry (Modernes Volksstück, 51 – 56).

S touto částí práce jsem jako školitel spokojen – snad jenom u Stranitzkého by nebylo od věci zmínit první stálou divadelní scénu u Korutanské brány, na jejímž provozu se podílel (s. 11), na s. 13 se dočítáme o cenzurním úřadě, kde se zdá, jako by cenzor Hägelin osobně zasahoval i do produkce ředitele Dvorního divadla Laubeho více jak šedesát let po své instalaci do úřadu. Při představení Německého lidového divadla ve Vídni mi schází informace, proč se toto divadlo dnes tak již nejmenuje a kdy došlo k vypuštění adjektiva „deutsch“ z názvu (s. 36). Naopak oceňuji výbornou charakteristiku Horváthovy dramatické koncepce (s. 45) – opakování výchozích dramatických situací, věrnost motivům, sympatie k maloměstským postavám, dramatická koncepce ženské hrdinky a proměna mužského hrdiny (s. 47) po neblahých zkušenostech roku 1933 v Berlíně, kterými diplomand na poměrně úzkém prostoru dokonale zachytil proměnné veličiny Horváthovy dramatické tvorby. V kapitole o moderní lidové hře, typické zachycováním výseků reality a zúžením prostoru pro protagonisty, kde jako jeden z jejich hlavních představitelů vystupuje Rakušan Wolfgang Bauer, *postrádám odkaz na problematiku tzv. mikrodramat*, i když se v textu o minimalizaci a prostorovém omezení píše (s. 51). Proč se mladí autoři po Brechtově a Zuckmayerově epizodě a především po lidových hrách Ödöna von Horvátha a Marieluisy Fleißerové z dvacátých a třicátých let pustili, názorně osvětluje citát na s. 56.

Pátou kapitolou (Das Individuum, 57 – 91) je vlastní rozbor čtyř Horváthových dramát, která sám jako lidové hry označil. Ve čtyřech podkapitolách s tituly jednotlivých pojednávaných her (Bergbahn, Geschichten aus dem Wiener Wald, Italienische Nacht, Kasimir und Karoline) postupuje podle avizovaného schématu, kdy krátce představí dramatický děj a poté se věnuje čtyřem nebo pěti hlavním postavám a jejich vývoji. Závěrem pak navrhuje určitý model charakterových typů Horváthových postav podle determinačních znaků (zde vychází z Freudovy teorie): především mužské postavy hnané pudem (Triebe, 93 - 94), postavy

maskované, vydávající se za někoho lepšího, než kým ve skutečnosti jsou (Rollen, 94 - 96), a nespokojence, toužící po změně (neues Leben, 96 – 97), postavy blízké Horváthovu sociálně-kritickému zaměření. Takový navržený model je oprávněný a představuje diplomandův přínos k tématu lidové hry.

Hodnocení: Předložená diplomová práce je solidní monografickou studií o typologii postav ve čtyřech Horváthových lidových hrách a zároveň vyčerpávajícím přehledem vzniku a vývoje tohoto fenoménu původně rakouské divadelní kultury.

Jazyková stránka diplomové práce: Práce je napsána nadprůměrnou němčinou, ve svém exempláři jsem našel pouze chyby syntaktické (psaní čárek), které jsem označil.

Závěr: Diplomová práce Jiřího Jonáše splňuje všechny požadavky na diplomovou práci kladené, a **doporučuji** ji proto k obhajobě. Navrhuji hodnocení **výborně (1)**.

V Praze 10.06.2013